

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Broj: 08-1673/6,
Podgorica, 20. jun 2016. godine

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	29. 01 20 16 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	03-3/15-1/13
VEZA:	
EPA:	949 XXV
SKRAĆENICA:	PRILOG:

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 17. juna 2016. godine, razmotrila je Amandman na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama (predlagači poslanici Aleksandar Damjanović i Danko Šarančić), koji je dostavila Skupština Crne Gore.

Amandman glasi:

Amandman

Član 46 Predloga zakone briše se.

Vlada ne prihvata Amandman.

Obrazloženje

Vlada ne prihvata Amandman jer je usaglašavanje Zakona o poštanskim uslugama s članom 7 Direktive 2008/6/EC Evropskog parlamenta prevashodni razlog izmjene odredbe člana 102 Zakona o poštanskim uslugama.

Naime, odredba člana 102 stav 2 nije u skladu s članom 7 Direktive 2008/6/EC Evropskog parlamenta, od 20. 2. 2008. godine, o potpunoj realizaciji unutrašnjeg tržišta poštanskih usluga u okviru Zajednice, „Finansiranje Univerzalnih usluga“, koji glasi:

1. „Države članice ne daju niti održavaju na snazi eskuzivna ili specijalna prava za ustanovljavanje i pružanje poštanskih usluga. Države članice mogu da finansiraju pružanje univerzalnih usluga u skladu sa jednim ili više načina navedenih u paragrafima 2, 3 i 4 ili u skladu sa bilo kojim drugim sredstvima koja su uskladiva sa Sporazumom.

2. Države članice mogu da osiguraju pružanje univerzalnih usluga obezbjeđujući takve usluge u skladu sa primjenjivim pravilima i propisima o javnim nabavkama uključujući, kako je predviđeno u Direktivi 2004/17/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 31. marta 2004. godine koja koordinira procedure nabavke kod pravnih lica koja posluju u oblastima vode, energije, transporta i poštanskih usluga, javno

nadmetanje ili postupak pogađanja sa ili bez objavljivanja izvještaja o pogodbi.

3. Tamo gdje Država članica odluči da obaveze univerzalne usluge, kao što je predviđeno u ovoj Direktivi, podrazumijevaju neto trošak, izračunat imajući u vidu Aneks 1, i predstavljaju neopravdan finansijski teret na davaoca/davaoce univerzalne usluge, može uvesti:

a) mehanizam za kompenzaciju preduzeću/preduzećima iz javnih fondova,

b) mehanizam za podjelu neto troška obaveza univerzalne usluge između davaoca usluga i/ili korisnika.

4. Tamo gdje se neto trošak dijeli u skladu sa paragrafom 3 (b), Države članice mogu da osnuju fond za nadoknadu koji mogu da finansiraju davaoci usluga i/ili takse dobijene od korisnika, i u tu svrhu njime upravlja tijelo nezavisno od korisnika. Države članice mogu da ovlaste davaoce usluge iz člana 9 (2) koji podliježu obavezi da finansijski doprinose ovom fondu ili da se pridržavaju obaveza univerzalnih usluga. Obaveze univerzalne usluge davaoca/davalaca univerzalne usluge date u članu 3 mogu se finansirati na ovaj način.“

Dakle, Direktivom su propisana dva mehanizma nadoknade neto troška za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga, i to mehanizam kompenzacije neto troška operatoru univerzalnih servisa iz javnih fondova, što znači iz Budžeta i mehanizam podjele neto troška obaveza univerzalne usluge između davaoca usluga i korisnika. Bitne karakteristike ovih mehanizma su da moraju biti identifikovani kao fond, da su u slučaju prvog mehanizma obveznici svi poreski obveznici, a u slučaju drugog mehanizma obveznici finansiranja tog fonda su davaoci poštanskih usluga ili korisnici istih kroz plaćanje taksa, u kojem slučaju takvim fondom upravlja tijelo nezavisno od korisnika.

Takođe, u skladu s odredbom ove direktive nije ni odrednica da se neto trošak univerzalnog servisa, osim iz sredstava Kompenzacionog fonda Agencije, obezbjeđuje iz nekih drugih sredstava Agencije, ukoliko ona nijesu precizno definisana. Skupština Crne Gore, koja ima ovlaštenja da usvaja finansijski plan i izvještaj o radu Agencije s finansijskim izvještajem, može da koriguje te planove, ali ne na teret sredstava koja se obezbjeđuju za oblast elektronskih komunikacija, jer je zakonska obaveza (Zakon o elektronskim komunikacijama) da se računovodstveno razdvajaju poštanske usluge i usluge elektronskih komunikacija i da se o njima vodi odvojeno računovodstvo.

U smislu ove odredbe Zakona o poštanskim uslugama to mogu biti bilo koja sredstva Agencije, što podrazumijeva i sredstva koja je, na

osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama, obezbijedio operator elektronskih komunikacionih usluga i mogu biti upotrijebljena samo za izmirenje administrativnih troškova za regulaciju tržišta elektronskih komunikacija.

Takođe, Vlada napominje da su i zemlje u Regionu zakonima koji uređuju oblast poštanskih usluga neto troškove obavljanja univerzalnih poštanskih usluga definisale kao obavezu države koja se nadoknađuje iz sredstava kompenzacionog fonda regulatora i/ili iz sredstava budžeta.

U Republici Srbiji je članom 24 Zakona o poštanskim uslugama iz 2014. godine propisan način vođenja računovodstava javnog poštanskog operatora i naglašeno da „Kad prihodi od rezervisanih i univezalne poštanske usluge ne pokrivaju njihove troškove, troškovi će se pokriti iz sredstava osnivača.“ Procedura izmirenja ovih troškova nije definisana Zakonom niti nekim podzakonskim aktom.

Hrvatska je svojim Zakonom o poštanskim uslugama iz 2012. godine definisala cjelokupan postupak određivanja neto troška univerzalne poštanske usluge, kao i postupak njegove nadoknade.

Hrvatska regulatorna Agencija, na osnovu obračuna neto troška za obavljanje univerzalne poštanske usluge, koji joj dostavlja univerzalni poštanski operator, odlukom utvrđuje iznos neto troška koji predstavlja nepravedno finansijsko opterećenje. Zatim, Agencija, posebno za tu namjenu, osniva kompenzacioni fond, u koji doprinose uplaćuju operatori koji obavljaju zamjenske poštanske usluge. Iznosi doprinosa ne mogu biti viši od 5% prihoda ostvarenog od obavljanja zamjenskih poštanskih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini. Iznose tih doprinosa utvrđuje Agencija. Istom odlukom Agencija određuje rok za isplatu navedenih iznosa davaoca univerzalne usluge.

Nakon toga, Agencija u vezi s nadoknadom neopravdanog finansijskog opterećenja nema drugih obaveza.

U slučaju da iznos doprinosa Kompenzacionom fondu nije dovoljan, sav preostali neizmireni iznos nadoknađuje se iz sredstava državnog budžeta, u skladu s pravilima o državnoj pomoći.

Na osnovu izmjena i dopuna Zakona iz juna 2015. godine, kompenzacioni fond ne postoji, odnosno brisan je član kojim je bila propisana obaveza Agencije da osnuje kompenzacioni fond, kao i da se iz njegovih sredstava isplaćuje naknada neopravdanog opterećenja.

Sredstva za naknadu nepravednog opterećenja isplaćuju se iz sredstava državnog budžeta Republike Hrvatske, na zahtjev davaoca univerzalne usluge, a na osnovu odluke Agencije, te u skladu s pravilima o državnoj pomoći.

Slovenija je Zakonom o poštanskim uslugama iz 2010. godine definisala način i komponente obračuna neto troška obavljanja univerzalnih poštanskih usluga od strane univerzalnog poštanskog operatora. Ovim zakonom, takođe, propisuje se pravo i obaveza Agencije da verifikuje obračun, tj. da ocjenjuje da li dostavljeni obračun predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje, kao i da donosi rješenje kojim se utvrđuje stepen kompenzacije. Sredstva za nadoknadu tako utvrđenog gubitka obavljanja univerzalnih poštanskih usluga isplaćuju se iz sredstava Kompenzacionog fonda regulatora.

Zakon o poštanskim uslugama je nekoliko puta mijenjan od 2010. do 2015. godine. Posljednje izmjene Zakona su iz oktobra 2015. godine, ali se ne odnose na neto trošak univerzalnog servisa.

U Makedoniji je Zakonom o poštanskim uslugama iz 2010. godine definisan postupak dostavljanja zahtjeva za pokriće neto troška univerzalnog servisa od strane univerzalnog poštanskog operatora. Takođe, propisan je način provjere i verifikacije ovog obračuna od strane Agencije, koja za dodatne provjere može angažovati nezavisnog revizora. Eventualni gubitak univerzalnog servisa nadoknađuje se iz sredstava Kompenzacionog fonda Agencije.

Zakon o poštanskim uslugama je nekoliko puta mijenjan od 2010. do 2016. godine. Posljednje izmjene Zakona su iz februara 2016. godine, ali se ne odnose na neto trošak univerzalnog servisa.

U BiH situacija je znatno složenija nego u drugim državama u okruženju jer postoje tri javna poštanska operatora i tri odvojena tržišta poštanskih usluga. Do sada javni operatori nijesu iskazali gubitke u obavljanju univerzalnih poštanskih usluga niti su vodili odvojena računovodstva. Zakonom na državnom nivou samo članom 10 navedeno da Agencija „utvrđuje iznos nadoknade za pokriće gubitka javnih poštanskih operatora“.

Zakonom o poštanskim uslugama, koji je u Republici Srpskoj donijet 2010, članom 27 naglašeno je “ukoliko se sredstva za rad Pošte ne osiguravaju na način propisan u st. 2 i 3 ovog člana (po osnovu vršenja rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga), dio neophodnih sredstava osigurava se iz budžeta Republike Srpske...”

Problemi koje je postojeće rješenje izazvalo u praksi odnosno primjeni važećeg Zakona razlog su predlaganja izmjene navedenog člana.

Važeće rješenje da se nadoknada obezbjeđuje samo iz sredstava Kompenzacionog fonda i sredstava Agencije, koje nije u skladu s Direktivama EU, izazvalo je znatne probleme u praksi budući da se o

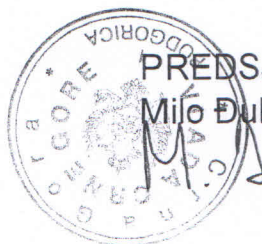
ovom pitanju pred Upravnim i Privrednim sudom, već nekoliko godina, vodi više sudskih sporova, te da iznos za nadoknadu neto troška univerzalnog servisa od 2011. godine, od kad je Zakon na snazi, iznosi preko 6 miliona eura.

Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije je o tome nekoliko puta informisalo Vladu, a Vlada Skupštinu Crne Gore, dostavljajući mišljenja na finansijske planove i finansijske izvještaje Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Posebno je značajno istaći da je univerzalna poštanska usluga usluga od javnog interesa za Crnu Goru i njene građane, stoga mora biti dostupna svim korisnicima poštanskih usluga na čitavoj teritorij, ponuđena u identičnom obliku svim korisnicima koji ispunjavaju iste ili slične uslove, dostupna bez diskriminacije (iz političkih, religioznih i ideoloških razloga), stalna, osim u slučaju više sile i unapređivana u skladu s tehničkim, ekonomskim i socijalnim okruženjem i potrebama korisnika usluga.

Univerzalne poštanske usluge, u skladu s važećim Zakonom, moraju se obezbijediti svim korisnicima, svakim radnim danom, ne manje od pet dana sedmično, i to najmanje jedna predaja poštanske pošiljke iz oblasti univerzalnog servisa i jedno uručenje poštanske pošiljke iz oblasti univerzalnog servisa.

Imajući u vidu navedeno, javni interes ne može i ne smije biti ugrožen, niti se može niti smije dovesti u pitanje održivost obavljanja univerzalne poštanske usluge.

PREDSJEDNIK

Milo Đukanović